

20 let jednotné měny euro a žádný důvod k oslavám

- CZ24 News | 18. ledna 2022

EU: Pokud chceme posílit a integrovat Evropu ve smyslu občanů a podnikatelů, pak je nejlepší se co nejdříve vzdát myšlenky státního monopolu na výrobu peněz. To je poučení, které si musíme vzít po více než 20 letech existence jednotné měny euro.

Megaprojekt byl dlouho připravován a intenzivně se bubnovalo na reklamní buben. Jednotná měna, jak se říkalo evropské veřejnosti, zejména Němcům, sníží transakční náklady, zlepší transparentnost cen zboží, zabrání výkyvům směnných kurzů a měnovým krizím, což přispěje ke zlepšení růstu a zaměstnanosti a zajistí mír v Evropě.

Proto by bylo vhodné vzdát se národní měnové suverenity, a místo toho přijmout jednotné peníze emitované nadnárodním orgánem, Evropskou centrální bankou (ECB).

Plán na vytvoření jednotné evropské měny byl realizován s velkou mediální euforií a bez výraznějšího odporu. 1. ledna 1999 zavedlo euro jedenáct evropských zemí. Zpočátku pouze jako devizové peníze. Od 1. ledna 2002 bylo zavedeno také v hotovosti.

Euro je mezitím oficiální měnou 19 zemí a používá ho více než 340 milionů lidí. Připočteme-li země, které na euro navázaly svou měnu nebo euro používají pro účely transakcí, je k jednotné měně v současnosti připojeno více než 460 milionů lidí.

Skutečnost, že lidé, kteří se spojují a obchodují mezi sebou na základě dělby práce – jako je tomu v Evropě –, používají stejné peníze, dává ekonomický smysl. Tím se totiž co nejlépe využije ekonomická kalkulace, která se provádí s penězi, a takříkajíc se optimalizuje produktivní účinek peněz.

V této souvislosti je však rozhodující, o jaký druh peněz se jedná. A právě v tomto aspektu spočívá skutečná, často přehlížená tragédie jednotného eura. Euro – stejně jako všechny ostatní hlavní světové měny, jako je americký dolar, čínský renminbi, japonský jen atd. – je takzvaná „fiat“ měna.

Vážení čtenáři, nenechte si ujít to nejlepší z Epoch Times! [Přihlašte se k odběru Newsletteru](#). Jednou týdně vám tak budeme moci zasílat výběr těch NEJ zpráv.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Peníze „z ničeho“

Fiat peníze jsou státem monopolizované peníze, které se dostávají do oběhu „z ničeho“, nejlépe poskytnutím úvěru, a které existují v podobě barevně potištěných papírových bankovek a v podobě bitů a bajtů na pevných discích počítačů. Fiat peníze trpí řadou ekonomických a etických nedostatků. Jsou inflační a v průběhu času ztrácejí svou kupní sílu. Způsobují netržní přerozdělování příjmů a bohatství. Způsobují hospodářské poruchy („boom and bust“) a ženou ekonomiku, která ji používá, do předlužení – nejen soukromé osoby a banky, ale zejména státy.

Někteří z tvůrců eura pravděpodobně nebyli úplně naivní, protože moudře postavili několik ochranných zdí. Věděli totiž, jaká nebezpečí jsou nevyhnutelně spojena s nekrytými penězi. Například ECB se stala politicky nezávislou, aby nemohla být zneužívána jako hračka tehdejších politiků a pro inflační politiku.

ECB také dostala smluvně formulovaný primární mandát, a to zajišťovat cenovou stabilitu. Pakt stability a růstu měl především zabránit tomu, aby se státy eurozóny předlužily, což by pak vedlo k nevyhnutelné inflační politice.

Každý, kdo si projde posledních 20 let eura, si uvědomí, že téměř všechny problémy fiat peněz se projevy právě s fiat eurem a že bohužel selhávají i „institucionální firewall“. Již v době před jeho zavedením se rozběhl obrovský boom, který se zastavil s krachem „nové ekonomiky“ v letech 2000/2001, který propukl nejpozději v průběhu mezinárodní finanční a hospodářské krize v letech 2008/2009.

Vyšla najevo bankovní krize, která se okamžitě přelila do krize státního dluhu. Od té doby je měnová politika ECB v „záchranném režimu“. Zejména od května 2010 praktikuje to, co měla Maastrichtská smlouva za každou cenu vyloučit: ECB přímo i nepřímo financuje veřejné rozpočty.

Za tímto účelem ECB nejenže zahajuje další a další programy nákupu dluhopisů, ale také stále více snižuje základní úrokovou sazbu, která je od března 2016 na nula procentech. Eldorado pro státy lačnické po úvěrech. Na konci roku 2019 činily dluhy států na úvěrovém trhu v eurech 84 % hrubého národního produktu, což je výrazně nad dříve dohodnutou maximální hranicí 60 %.

Pokles příjmů a především prudké zadlužení států v důsledku covidové krize způsobily, že míra zadlužení na konci roku 2020 vzrostla na 98 %. Vliv států na hospodářský a společenský život se tak nesmírně zvýšil. Blaho a bída podniků a pracovních míst závisí více než kdy jindy na státních transferech – financovaných tiskařským lisem ECB.

Státy v nouzi - a v rukou ECB

Mnoho států eurozóny mezitím vyčerpalo své možnosti zvyšování daní a přijímání nových úvěrů na kapitálovém trhu. ECB se proto ochotně pouští do řešení rozpočtových děr pomocí nově natištěných eur. Hned na začátku koronavirové krize byl pozastaven Pakt stability a růstu, který byl pro mnohé vlády již tak zatěžující, takže nyní de facto neexistují žádné limity pro vládní dluh.

Prudká expanze peněžní zásoby v eurech v důsledku nákupů vládních dluhopisů ECB nyní zvyšuje inflaci spotřebitelských cen: v listopadu 2021 již dosáhla 4,9 %, což je dvaapůlkrát více než slibovaná 2 %.

Tím vznikla nejistá situace. Aby inflační politika odvrátila hospodářskou krizi, vyžaduje stále vyšší inflaci. Inflaci je však třeba dříve či později zastavit, jinak hrozí, že zničí peníze.

Pokud ECB zvýší úrokové sazby, a tím zpomalí růst peněžní zásoby, je další velká krize za rohem. Tváří v tvář volbě, zda zahájit recesi, nebo doufat, že se demonetizace uklidní sama od sebe, považuje „duch doby“ pokračování inflační politiky za relativně nejmenší zlo. Lze se proto obávat, že se eurozóna vmanévruje do režimu trvale vyšší inflace.

Ti, kdo si mysleli, že euro bude slučitelné s volnotržní ekonomikou v Evropě a že ji bude podporovat, se cítí oklamáni. Od počátku však bylo jasné, že problémy a omezení, které fiat euro nevyhnutelně způsobí, budou určovat směr zcela odlišný: Státem kontrolovaná jednotná měna by znamenala opuštění systému volného trhu a naopak posílení moci státu; že by státu poskytla všechny peníze, které potřebuje k financování i těch nejúžasnějších projektů – jmenujme alespoň některé z nich: „zelená politika“, „velký restart“, „velká transformace“. Je zřejmé, že občanské a podnikatelské svobody půjdou stranou.

Alternativa: volný trh s penězi

Jaká by však mohla být alternativa k euru? Jednou z alternativ by byla – volně podle Friedricha Augusta von Hayeka (1899–1992) – měnová konkurence, tj. volný trh s penězi. Dodavatelé zde mají svobodu nabízet svým zákazníkům zboží, které chtějí poptávat jako peníze, a poptávající mají možnost použít peníze, které relativně nejlépe vyhovují jejich účelům.

Lidé by mohli požadovat americké dolary, eura nebo jiná platidla, jako je zlato, stříbro a nově i kryptojednotky. Nevedl by však volný trh s penězi k chaosu? Odpověď zní ne. O tom, co bude použito jako peníze, rozhodují žadatelé o peníze. Poměrně rychle by se objevil preferovaný prostředek směny.

Dobrou zprávou je, že myšlenka volného trhu je stále přesvědčivou možností, jak získat pro lidi dobré peníze, a lze ji také využít k tomu, aby se vyhnuli nevyléčitelným problémům fiat eura.

Volný trh s penězi je velmi snadné uvést do praxe: první z nich ruší daň z přidané hodnoty a daň z kapitálových zisků u případných kandidátů na peníze, čímž vytváří „rovné podmínky“ vůči stávajícím státním fiat penězům. O zbytek se postarají dodavatelé peněz a poptávající po penězích.

Pokud tedy chceme posílit a integrovat Evropu ve smyslu občanů a podnikatelů, je nejlepší co nejdříve opustit myšlenku státního monopolu na výrobu peněz. To je poučení, které si musíme vzít po více než 20 letech existence jednotné měny euro.

Neochvějné lpění na jednotné měně euro vede do slepé uličky a přísahá na kolektivismus, socialismus a tyranii – něco, čemu se Evropané musí bránit a proti čemu musí bojovat, pokud jim je jejich svoboda a prosperita drahá.

AUTOR: Thorsten Polleit

[ZDROJ](#)